

Arvamuse avaldamine Euroopa komisjoni hilinenud maksete avaliku konsultatsiooni osas

Lugupeetud Lea Danilson-Järg!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) tänab Justiitsministeeriumi võimaluse eest avaldada arvamust Euroopa komisjoni hilinenud maksete avaliku konsultatsiooni osas, millega komisjon soovib kuulda ettevõtjate arvamusi selle kohta, miks maksetega hilinemised tekivad ja mida tuleks selle probleemi lahendamiseks ette võtta. Oleme konsultatsiooniga tutvunud ja esitame oma seisukohad järgnevalt.

1. Kaubanduskojale tagasisidet andnud liikmete hulgas oli ettevõtjaid, kes polnud sellisest direktiivist varem midagi kuulnud. Samuti ei osanud ettevõtjad valdavalt tuua välja probleeme, mida direktiiv selgelt on suutnud lahendada. Seetõttu peab Kaubanduskoda direktiivi senist mõju üsna väheseks.

Siiski tõid mõned üksikud ettevõtted välja ka seda, et neil on olnud kasu direktiivis toodud maksetähtaegadest. Kui mõned kliendid on soovinud maksetähtaegu, mis ületavad direktiivis ette nähtud 60 päeva, siis on mõned ettevõtted tuginenud direktiivi sätetele maksetähtaegade osas ning see on võimaldanud vältida ebamõistlikult pikkade maksetähtaegadega nõustumist.

2. Teisalt soovib Kaubanduskoda tuua välja, et meie hinnangul ei peaks komisjon senisest veelgi rohkem sekkuma ettevõtjate vahelistesse suhetesse. Ehkki on tõsi, et ettevõtjate vahelistes suhetes on teatavaid probleeme, mis puudutavad kokkuleppeid maksetähtaegade osas, ei ole Kaubanduskoja hinnangul võimalik neid probleeme lahendada ka hilinenud maksete direktiivi muutmise teel. Ettevõtjate vaheliste suhete liiga üksikasjalik reguleerimine võib endaga kaasa tuua hoopiski ülereguleerimise.
3. Peamiseks põhjuseks, miks üks ettevõtte teisele makseid tähtaegselt ei soorita, peab Kaubanduskoda seda, et see on mugav, sest vähendab võlgniku jaoks tõenäosust likviidsusprobleemide tekkeks, samas ei ole maksete hilinemisel reeglina võlgniku jaoks ka märkimisväärsed negatiivseid tagajärgi. Ehk siis võib

nõustuda avalikus konsultatsioonis välja toodud väitega, et hilinenud maksmine on võlgniku jaoks tasuta laen.

Samas tuleb ka märkida, et läbirääkimised maksetähtaja pikkuse osas on teatud juhtudel üsna ühepoolsed. Tihti esineb seda, et ebamõistlikult pika maksetähtajaga mittenõustumisel kaotab ettevõtte tähtsa kliendi ning seega ka võimaluse pikaajaliseks koostööks selle kliendiga, mis võib ettevõtte tulusid olulisel määral vähendada.

Meie liikmed on ka välja toonud seda, et mõningatel juhtudel on maksetega hilinemine tingitud sellest, et võlgnikule ollakse võlgu ning tekkinud on nn nõiaring.

Samuti näeme ühe maksete hilinemist soodustava tegurina seda, et võlgnik saab talle väljastatud arvetelt sisendkäibemaksu tagasi arvestada sõltumata sellest, kas ta on arve tasunud või mitte. Kui sisendkäibemaksu tagasi arvestamine oleks seotud maksete reaalse laekumisega, võiks ka see Kaubanduskoja hinnangul maksetega hilinemist mõnevõrra vähendada.

4. Kui komisjon ei muuda lähiajal hilinenud maksete direktiivi, siis ei kaasne Kaubanduskoja hinnangul sellega ettevõtetele negatiivset mõju. Pigem võib negatiivne mõju kaasneda juhul, kui komisjon hakkab liiga detailselt reguleerima ettevõtete vahelisi kokkuleppeid. Kaubanduskoja hinnangul ei ole probleemid maksete hilinemisega ja maksetähtaegade pikkusega lahendatavad direktiivi muutmise teel. Direktiiv võib küll näha ette teatud maksetähtajad, kuid praktikas on keeruline tagada ja kontrollida, et nendest tähtaegadest peetakse kinni. Leiame, et Euroopa Komisjon ei peaks sekkuma nii detailselt ettevõtete vahelistesse suhetesse ning seega ei ole vajalik ka hilinenud maksete direktiivi muutmine.
5. Kaubanduskoda ei toeta täiendava asutuse loomist, mis hakkaks lahendama direktiivist tulenevate nõuete rikkumise puhul ettevõtjate kaebusi või teeks oma algatusel kontrole ning määraks karistusi. Meie hinnangul on ka täna ettevõtjatel olemas kõik võimalused selliseid kaebusi esitada. Lisaks on lepingute sõlmimine ettevõtete jaoks vabatahtlik, mis tähendab, et vastuvõetamatute lepingutingimuste korral on võimalik lepingut mitte sõlmida. Kui aga juba sõlmitud lepingus kokku lepitud tingimusi ei järgita, siis on ka praegu olemas võimalused nende vaidluste lahendamiseks, näiteks kohtus või vahekohtus.

Samuti soovime rõhutada, et praegused probleemid seoses hilinenud maksete direktiiviga ei tulene puudulikust tegevusest järelevalve osas. Meie hinnangul ei ole peamisi probleeme seoses maksete hilinemisega võimalik lahendada ei järelevalve tõhustamise ega ka direktiivi muutmise teel.

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

6. Kaubanduskoda soovib kiita Eesti riigiasutusi hea maksetähtaegadest kinnipidamise eest. Meile tagasisidet andnud liikmete sõnul on riigiasutustega harva tekkinud probleemi, et mõni makse tähtaegselt ei laeku.

Kaubanduskoda leiab, et direktiiv ei vaja maksetähtaegade osas muutmist. Kui aga komisjon peab maksetähtaegade muutmist siiski vajalikuks, toetab Kaubanduskoda riigiasutustele esitatavate arvete puhul seatavate maksetähtaegade lühendamist. Samas võivad riigiasutused ka juba täna vabatahtlikult leppida kokku selles, et nad maksavad oma arved lühema tähtaja jooksul ning nii saavad riigiasutused näidata ka eeskuju erasektorile. Selleks ei ole otseselt vajalik direktiivi muutmist.

7. Kaubanduskoda on seisukohal, et õigusaktidest tulenevad maksetähtajad peaksid olema samasugused kõigile ettevõtetele, sõltumata nende suuruselt. Kaubanduskoda ei toeta suurettevõtetele lühemate maksetähtaegade seadmist kui väiksematele ettevõtetele.

Loodan, et peate võimalikuks Kaubanduskoja seisukohti arvesse võtta.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts

Peadirektor

Koostanud: Kaspar Keerup kaspar@koda.ee 6040071